

Տեսանկիւն

Արցախի Ճանապարհը Կ'անցնի Գերագոյն Չոհաբերութեան Ընդմէջէն Այսօր Արցախի Հանրապետութեան 30ամեակն Է

Արցախի Հանրապետութիւնը 30 տարեկան է այսօր: Ազգերու ինքնորոշման սրբազան իրաւունքին վրայ հիմնուած եւ իր քաջարի բնակչութեամբ տակաւին շնչող ու դէպի ապագան նայող եւ իւրաքանչիւր իրաւ հայու ազգային ոգիին ու խիղճին մէկ մասնիկը հանդիսացող, մեր սրտերուն հանրապետութեան անկախութեան օրը կը տօնենք այսօր:

Ներկայ իրավիճակով այսօր, այստեղ, Լեռնային Ղարաբաղի պատմութիւնը չէ, որ վերաքաղ ընել կ'ուզէմ, ո՛չ ալ հռետորաբանութեան, կեղծիքի կամ հայրենասիրութիւն ծախելու տեղն է այս սիւնակը:

Այսօր ընդամենը կ'ուզեմ մեր սիրելի ընթերցողները լաւ ըմբռնիւնէն ներքեւի նկարները:

Արցախի 44-օրեայ արհաւիրքին յաջորդող դպրոցական առաջին վերամուտն է: Թուականը՝ երեկ 1 Սեպտեմբեր 2021: Վարժարանը՝ Մարտակերտի Վարդան Մինասեանի անուան թիւ 2 դպրոցը: Հերոսները՝ անոր ուսումնատենչ աշակերտներն ու իրենց հոգեհատորներուն համար ամէն ինչ ընող ծնողները, նուիրեալ տնօրէնուհին եւ անձնուրաց ուսուցչուհիները: Արդարեւ, զոհաբերութեան գերագոյն աստիճանը իրենց ուսերուն վերցուցած, հայրենիքին մէջ ապրիլ ու արարել որոշած մէկական տիտաններ: Այս օրինակը մէկն է իր նման տասնեակներէն: Յարգանք իրենց:

Արցախի ճանապարհը մէկ է սիրելիներ: Ան կ'անցնի գերագոյն զոհաբերութեան ընդմէջէն: Մնացեալ ամէն ինչը կեղծիք է եւ ինքնախաբէութիւն:

Պիտի ըլլան խաղաղ օրեր, պիտի գան նոր պատերազմներ, պիտի զոհուին հերոսներ: Դպրոցներ պիտի անուանակոչուին այդ հերոսներուն անուններով, ուր պիտի հասակ առնեն նոր հերոսներ, եւ այսպէս, ի հեճուկս միջազգային ահաբեկչութեան ռաիվիրայ թուրքիոյ եւ ատրպէյճանին, Արցախը իր գաւակներով պիտի ապրի դարեր:

ՍԵՒԱԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Լիբանանեան Լուրեր

Դեղամիջոցներու Տագնապը Կը Մնայ Անլոյծ

Լիբանանի մէջ դեղերու տագնապը տակաւին անլոյծ կը մնայ: Ըստ «Արեւելք»-ին, օրերս Լիբանանի Հարիրի հիւանդանոցի տնօրէն՝ Բիւրաս Ապիատ, «Ալ Զուրրա» հեռատեսիլային կայանի «Լիբանանեան պատկերը» ծրագրին տուած հարցազրոյցի ընթացքին կրկին անգամ ձայն բարձրացուցած էր եւ բնութագրած հիւանդանոցին վիճակը՝ ճգնաժամային: «Հիւանդանոցներու դիմագրաւած ամէնէն հիմնական դժուարութիւնները ներկայիս վառելանիւթն ու ելեկտրականութիւնն են: Հիւանդանոցի վարչական բաժնին մէջ լոյսերը անջատեցինք, օդափոխիչները մարեցինք, խնայելու վառելանիւթը յօգուտ հիւանդներուն», - ըսած է տնօրէնը:

Ապիատ ընդգծած է, թէ բացի դեղերու եւ բժշկական պարագաներու անբաւարարութեան հարցէն, ծագած է նաեւ բժշկական անձնակազմի հարցը. կարգ մը բժիշկներ ու հիւանդապահներ ձգած են հիւանդանոցը, որովհետեւ վառելանիւթ չըլլալու պատճառաւ անկարող են ապահովել փոխադրամիջոց: Բժիշկ Ապիատ ըսած է, թէ կառավարութիւնը վառելանիւթի յատկացուցած նեցուկը նուազեցնելով հարցին լուծում չէ տուած, «Եթէ հիւանդանոցը սուղ գնէ վառելանիւթը, ուրեմն այդ պիտի բարդուի հիւանդին կողմէ վճարելիք գումարին վրայ, ի մասնաւորի սեփական հիւանդանոցներուն մէջ, եւ հիւանդը ի վիճակի չէ վճարելու գիներու այս մեծ տարբերութիւնը», - շարունակած է տնօրէնը:

Իսկ ինչ կը վերաբերի քաղցկեղի հիւանդներուն, ան շեշտած է, թէ դեղերու անգտանելիութեան պատճառաւ անոնք պիտի դիմագրաւեն «հաւաքական կոտորած»: «Եթէ խօսիմք քաղցկեղով հիւանդ մանուկներուն մասին, քիմիական բուժումի յաջողութեան տոկոսը կը կազմէ 90-էն աւելի, եւ ոճրագործութիւն է զրկել մանուկները այդ առիթէն դեղերու անբաւարարութեան պատճառաւ», - նշած է բժիշկը: Ան աւելցուցած է, թէ հիւանդներուն հարազատները հնարաւորութիւն չունին արտասահմանէն ուղարկելու այսպիսի դեղեր, որոնք չեն վաճառուիր դեղարանները, այլ միայն կը տրամադրուին հիւանդանոցներուն: «Եթէ կառավարութիւնը ամբողջովին վերցնէ դեղերուն տրամադրուած նեցուկը եւ ազատ շուկայի մէջ վաճառուին անոնք, լիբանանցիներուն հազիւ 10-15 տոկոսը պիտի կարենայ գնել, որովհետեւ մեծամասնութիւնը արդէն աղքատութեան եզրէն ցած մակարդակի վրայ է», - զգուշացուցած է բժիշկ Ապիատ:

Հայկական Լուրեր

Թշնամին Կրակ Բացած Է Երասխի Ուղղութեամբ

Երեկ ժամը 11:10-ի սահմաններուն, ատրպէյճանական ՉՈՒ ստորաբաժանումները հերթական անգամ սադրանքի դիմած են, հրաձգային զինատեսակներէ եւ դիպուկահար հրացաններէ կրակ բանալով հայ-ատրպէյճանական սահմանի Արարատի մարզի, մասնաւորապէս՝ Երասխի հատուածին մէջ տեղակայուած հայկական դիրքերու ուղղութեամբ, որու հետեւանքով մահացու հրազենային վիրաւորում ստացած է ՀՀ ՊՆ Ն գործադիր պայմանագրային զինծառայող, 1982 թ. ծնունդ, կրտսեր սերժանտ Գեղամ Սահակեանը: Այս մասին կը հաղորդէ «Արեւելք»:

ՀՀ պաշտպանութեան նախարարութիւնը կը կիսէ կորստեան ծանր վիշտը եւ զօրակցութիւն կը յայտնէ Գեղամ Սահակեանի ընտանիքի անդամներուն, հարազատներուն եւ ծառայակիցներուն:

ՊՆ-էն յայտնած են, որ պաշտպանութեան նախարարութիւնը խստիւ կը դատապարտէ ատրպէյճանական կողմի գործողութիւնները եւ կը նախազգուշացնէ, որ անոնք անպատասխան պիտի չմնան: Իրադրութեան սրման ամբողջ պատասխանատուութիւնը կ'իյնայ Ատրպէյճանի ռազմաքաղաքական ղեկավարութեան վրայ:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին Նախագահութեամբ Միաբանական Հաւաք Պիքֆայայի Սուրբ Աստուածածին Վանքին Մէջ

Չորեքշաբթի, 1 Սեպտեմբեր 2021-ի երեկոյեան, Պիքֆայայի Սուրբ Աստուածածին Վանքին մէջ միաբանական հաւաք տեղի ունեցաւ, նախագահութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին: Նորին Սրբութիւնը Պողոս առաքելի կորնթացիներուն ուղղած երկրորդ նամակին 13-րդ գլխուն 5-7 համարները ու Յակոբոս առաքելի ընդհանրական նամակի երկրորդ գլխուն 14-17 համարները մեջբերելով՝ շեշտեց հաւատքին ու հաւատարմութեան առանցքային կարեւորութիւնը մարդու կեանքին մէջ եւ զանոնք կեանքի վերածելու հրամայականը: **«Այս երկու տարածքները մարդու կեանքին սերտօրէն ընդելուզուած են, այլ խօսքով՝ հաւատքը հաւատարմութեամբ ինքզինք կ'արտայայտէ ու հաւատարմութիւնը նուիրումով ու ծառայութեամբ կը թարգմանուի»**, ըսաւ Վեհափառ Հայրապետը: Անդրադառնալով Լիբանանի հայութեան դիմագրաւած ներկայ ահաւոր դժուարութիւններուն, ան շեշտեց համայնքին գործնապէս նեցուկ կանգնելու անհրաժեշտութիւնը: Այս ծիրէն ներս, ան ողջունեց Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան ու Արեւմտեան թեմերուն մէջ տեղի ունեցող հանգանակութիւնը եւ թեմերու առաջնորդ

սրբազաններուն ներկայութիւնը, հակառակ համաճարակի ստեղծած ներկայ դժուար պայմաններուն: Հայրապետը յիշեցուց, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը միշտ եղած է իր ժողովուրդին կողքին, նոյնիսկ ամենէն դառն պայմաններուն մէջ, որովհետեւ **«ժողովուրդին ծառայելով է որ եկեղեցին կը դառնայ ճշմարտօրէն եկեղեցի»**: Յայտնենք, որ առաջնորդ սրբազանները Վեհափառ Հայրապետին հետ երեկ ունեցած իրենց հանդիպումէն ետք, այսօր հանդիպումներ ունեցան Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ սրբազանին ու Ազգային Վարչութեան հետ՝ մօտէն հաղորդ դառնալու լիբանանահայութեան դիմագրաւած դժուարութիւններուն ու կարիքներուն: Միաբանական հաւաքէն ետք, ներկայութեամբ Նորին Սրբութեան, միաբանական ընթրիք տեղի ունեցաւ Պիքֆայայի Ս. Աստուածածին Վանքին մէջ:

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Սիմէոն Սիւնակեաց

Սիմէոն Սիւնակեաց (389, Սիս, Կիլիկիա - 2 Սեպտեմբեր, 459, Զալաթ Սիման, Սուրիա), Ընդհանրական Եկեղեցւոյ նշանաւոր սուրբ, քրիստոնէական վանականութեան հիմնադիրներէն մէկը: Սիմէոն Սիւնակեացը ինքն անձամբ աշխատանք չէ հեղինակած. շարք մը գիտնականներ հաւանական կը համարեն, որ ան նոյնիսկ գրաճանաչ չէ եղած: Սիմէոն Սիւնակեացի կեանքի եւ գործունէութեան վերաբերեալ կարեւոր տեղեկութիւններ կը հաղորդեն շարք մը պատմական աղբիւրներ, որոնցմէ իր պարունակած կարեւոր տեղեկութիւններով յատկապէս ուշագրաւ է Սիմէոնի կենդանութեան օրոք Թեոփորտոս Կիւրացի կողմէ գրուած «Եկեղեցական պատմութիւն» աշխատութիւնը: Սիմէոն Սիւնակեացի կենսագրութեան մասին կարեւոր տեղեկութիւններ կը պարունակեն նաեւ անյայտ հեղինակներու կողմէ ստեղծուած անոր յունարէն եւ ասորերէն վարքերը, որոնք գրուած են սուրբին վախճանէն յետոյ: Սիմէոն Սիւնակեաց ծնած է 389 թուականին Կիլիկիոյ Սիս բնակավայրին մէջ՝ յունախօս քրիստոնէայ գիւղացի ընտանիքի մը մէջ: Սկզբնական ժամանակ զբաղուած է հովութեամբ, սակայն անգամ մը եկեղեցիին մէջ ան

Սիմէոն Սիւնակեացի սեան մնացորդները

կը լսէ Ղուկասի Աւետարանի 2, 21-26 հատուածը եւ կ'որոշէ իրեն ամբողջութեամբ նուիրել Աստուծոյ: Ան կը մտնէ վանք եւ կը մնայ այնտեղ 10 տարի: Սակայն վանքի կեանքը անոր չի բաւարարէր, եւ ան կը որոշէ իրեն նուիրած խիստ ճգնակեցութեան: Իրեն համար կ'ընտրէ անմարդաբնակ վայր մը եւ այնտեղ կը կառուցէ սիւն մը, որու վրայ ալ կը սկսի բնակիլ եւ ըստ աւանդութեան այլեւս երբեք չի լքէր զայն: Ան կը մահուան 459 թուականին: Սիմէոնի մահէն ետք անոր ճգնավայրը կը դառնայ քրիստոնէական կարեւոր ուխտատեղի, որ այժմ կը գտնուի ժամանակակից Սուրիոյ Հիւսիսը եւ կը կրէ Զալաթ Սիման անուանումը:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ Կաթողիկէ Եպիսկոպոսները Հրահրուած Են Հռոմ Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց Պատրիարք Ընտրելու

Միջին Արեւելքի տարբեր քաղաքներու եւ աշխարհի տարբեր երկրներու թեմերուն մէջ ծառայութիւն իրականացնող Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ եպիսկոպոսները 20 Սեպտեմբեր 2021-էն սկսեալ հրահրուած են Հռոմ Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ պատրիարք ընտրելու համար, որ պիտի փոխարինէ 25 Մայիսին վախճանած Գրիգոր Պետրոս Ի. պատրիարքը: vaticannews-ի հաղորդումով, այս մասին յայտնած է Հայկաի հայ Կաթողիկէներու առաջնորդ եւ Տանն Կիլիկիոյ հայոց պատրիարքութեան թափուր աթոռի կառավարիչ Պետրոս արք. Միրիաթեան:

Նշուած է, որ 22 Յունիսին կարելի չէ եղած պատրիարք ընտրել, քանի որ թեկնածուներէն որեւէ մէկը չէ կրցած հաւաքել ձայներու երկու երրորդը, ինչպէս նախատեսուած է Արեւելեան եկեղեցիներու եկեղեցական կանոնադրութեան մէջ: Պետրոս արք. Միրիաթեան յայտնած է, որ հայ Կաթողիկէ եպիսկոպոսները պէտք է 20 Սեպտեմբերէն սկսեալ հաւաքուին Հռոմի Լեւոնեան քահանայապետական վարժարանին մէջ, ուր 22 Սեպտեմբերին պէտք է սկսին ընտրութեան նիստերը, որոնց պիտի նախագահէ Արեւելեան եկեղեցիներու ժողովներու կառավարիչ, կարտինալ Լեոնարտո Սանտրի:

Յովհաննես Աղապաշեան. Մեծանուն Հայր

ՀՐԱՆՈՅԾ ՅԱՎՈՒԲԵԱՆ

Իրաւաբանական գիտութիւններու դոկտոր, փրոֆեսոր,
ՀՀ Սփիւռքի հիմնադիր նախարար

Շար. նախորդ թիւէն

Երիցս ճիշդ էր Յ. Աղապաշեանը, քանի որ միջազգային կառոյցների քար լռութիւնը, անտարբեր կեցումը, ազգային ողբերգութեան նկատմամբ ունեցած մօտեցումներն ակնյայտօրէն դրսեւորուեցին անգամ մեր օրերում՝ դարաբաղեան 44-օրեայ պատերազմի ընթացքում, երբ ֆոսֆորի անձրեւ էր տեղում արցախցիների գլխին, երբ Ատրպէյճանն անօրինական կերպով պահում է գերիներին, կոպտօրէն խախտում միջազգային մարդասիրական իրաւունքի բոլոր նորմերն ու սկզբունքները: Իրենց մարդու իրաւունքների պաշտպան հռչակած, համամարդկային մշակութային արժէքների ջատագով կառոյցների աչքի առջեւ ագերիների կողմից ոչնչացւում են հայ դարաւոր մշակութային յուշարձանները, մեր ժանեակները խաչարերն ու գերեզմանները, կողոպտւում են թալանւում են հայկական թանգարաններն ու եկեղեցիները... Արցախի անդամահատումը նման էր Հայոց Յեղասպանութեան անցքերի կրկնութեանը: Եւ այսօր, այս պայմաններում առաւել պէտք է խօսենք եւ պահանջենք, ձայն բարձրացնենք Արցախի ամբողջականութեան վերականգնման եւ Հայ Դատի արդարացի լուծման համար: Մենք երբեք չպէտք է մոռանանք մեր մեծերի պատգամը: Փոթորկուն այս օրերին Հայոց անհուն ցաւը՝ ապրիլքսանչորսեան վիշտը, հայ ժողովրդի ցատումը, յատկապէս, երիտասարդների պահանջատիրութիւնը, վերջապէս մէկ դար ու վեց տարի յետոյ ԱՄՆ նախագահի կողմից Հայոց Յեղասպանութեան եղելութեան ընդունումը, կարծես մի նոր քայլ էր հայերի՝ իրենց իրաւունքների վերականգնման համար պայքարում, եւ այդ պայքարը երբեք կանգ չպէտք է առնի...

Յ. Աղապաշեանը Հայաստանի զարգացման հետ էր կապում նաեւ Հայաստան-Սփիւռք փոխյարաբերութիւնների զարգացումը: Նա մեծ ոգեւորութեամբ ներկայացնում էր ծաւալուն թափ ստացող մշակութային կապերը, փոխադարձ այցելութիւնները, կարեւորում Սփիւռքի հետ մշա - կութային կապերի կոմիտէի գործունեութիւնը, «Հայրենիքի Ձայն» թերթի հրատարակումը Հայրենիքի մէջ: Հայաստանը դիտարկում էր որպէս արտաշխարհի հայութեան յոյսի եւ պարծանքի առարկայ, ազգապահպանումի հզօր կեդրոն: Հայաստանի գոյութիւնն ու հզօրացումը յոյս էր ներշնչում սփիւռքահայի մէջ, որի երզնայից պանդուխտի լացակումաց ողբը չէ՝ լքուած հայերի օճախի վրայ, այլ գովերգի ու պարծանքի երգ է ծաղկած ու հզօր հայրենիքի մասին: Նրա հոգին ցնծում էր, որ ցեղասպանութեան խնդիրը դարձել է նաեւ հայաստանցիների հարցը, Հայաստանում շուքով նշուել է Յեղասպանութեան 50-րդ տարեիցը, Ծիծեռնակաբերդում կառուցուել է Յեղասպանութեան յուշահամալիր:

Հեղինակը Սփիւռք-Հայրենիք փոխյարաբերութիւնների կիզակէտում է պահում հայապահպանութեան հիմնահարցերը: Նրան խորապէս մտահոգող հանգամանքն էր, թէ արդե՞ք Սփիւռքում հայերը կը դիմակայեն սպառնացող մարտահրաւերներին եւ մինչեւ է՞րբ: Նա գտնում էր, որ խոշոր համայնքներում հայութիւնն իբրեւ իրար հետ նմանութեան հասարակաց յայտանիշ ունեն իրենց հայկական ծագումը, լեզուն ու մշակոյթը, սովորոյթներն ու անանդոյթները, որոնք տարբեր տարածաշրջաններում, տարբեր արագութեամբ՝ դանդաղ, թէ արագ, կը շիջեն:

Նա յաճախ է անդրադառնում համայնքային կեանքին եւ մասնաւորապէս լիբանանահայութեան տոկոնութեանը: Եւ բազմիցս է արձանագրել, որ հայերն ունեն իրենց աչքառու տեղը Լիբանանի յատկապէս տնտեսական եւ մշակութային կեանքում: Չգալի է նաեւ լիբանանահայութեան մասնակցութիւնը Լիբանանի քաղաքական կեանքին, երբ փառլամենթական ընտրութիւնների միջոցով իբրեւ երկրի սահմանադրական հիմնադիրներից մէկը ներկայացնում է ընտրական ուժ եւ իր հաստատուն տեղը գրաւում փառլամենթում ու նաեւ դրանից ածանցուած կառավարութիւնում:

Հայապահպանութեան գործը Սփիւռքում նա համարում է բարդ եւ դժուարին, անգամ՝ հերոսական ճիգեր պահանջող գործընթաց: Նա գտնում էր, որ այդ աշխատանքները պէտք է իրականացնել երեք ուղղութիւններով: Այսպէս, ըստ Յ. Աղապաշեանի՝ հայապահպանութեան հիմնական գործօններն են.

ա) հայ ժողովրդի աշխատաւոր խաւերին բարեկամացնել ու կապել իր գտնուած երկրների դեմոկրատական-առաջադիմական ուժերի հետ, որոնք ապագայ ունեն, յարգում են ազգային փոքրամասնութիւնների իրաւունքները եւ որոնց մօտ խաթարուելու եւ այլասերուելու վտանգ չկայ,

բ) հայապահպանումի տեղական ճիգը (կրթական, մամուլի, մշակութային կազմակերպութիւնների մարզից ներս) զուգորդել, համակարգել Հայրենիքի

ճիգի հետ: Ոգեւորել եւ արմատաւորել Հայրենիքի նկատմամբ սեր՝ ճշգրտօրէն տալով Հայաստանի իրական պատկերը՝ առանց գունազարդումների, առանց թերութիւնները թաքցնելու: Այս է իրական հայրենասիրութիւնը եւ միայն դրա վրայ է հնարաւոր երկարածգել հայապահպանութիւնը Սփիւռքում՝ մինչեւ որ ստեղծուեն ընդհանուր հայապահպան համար աւելի ձեռնտու ներքին եւ արտաքին պայմաններ,

գ) ցանկալի է, որ Հայրենիքն իր հերթին աւելի ընդարձակ եւ բազմակողմանի դարձնի կապերը Սփիւռքի հետ. տպագրի տարբեր լեզուներով գրքոյկներ եւ տարածի այն երկրներում, որտեղ աւելի շատ հայեր են ապրում: Նրա երազանքն էր, որ Հայաստանը դառնայ միջազգային չափանիշներին համապատասխանող զբօսաշրջութեան կեդրոն, երկիր, որտեղ աւելի ու աւելի շատ հայեր եւ օտարերկրացիներ այցելեն եւ ծանօթանան հայկական մշակոյթին, սոցիալտնտեսական ձեռքբերումներին: Վերջապէս՝ շարունակուի ներգաղթը, որը հայապահպանման ամենաազդու դարմանն է (ընդգծումը Աղապաշեանինն է):

Նման մօտեցում ներից զատ, հեղինակն առանձնացնում է երիտասարդութեանը, նրան հայրենասիրութեան եւ ազգասիրութիւն ոգով դաստիարակելու խնդիրը, կարեւորում նրա տաղանակներին, մտորումներին, նրա առօրեայի եւ ապագայի մասին խորհրդածութիւնները: Նա կարծում է, որ հայ երիտասարդն անպայման վարժարան, բարձրագոյն դպրոց պէտք է աւարտի, սակայն կարելու է նաեւ, թէ իր մասնագիտութեամբ կը գտնի՝ արդե՞ք աշխատանք, որպէսզի լաւատեսութիւնը յոռետեսութեան չվերածուի: Երիտասարդութեան զբաղումները նրա ապագայի վրայ կարող է բարերար ազդեցութիւն ունենալ, իսկ գործազրկութիւնը կամ անարդիւնաւետ աշխատանքը ստեղծում են նեղումներ ֆօն, ձեւաւորում ոչ-բարենպաստ մթնոլորտ եւ երիտասարդութեանն ապակողմորոշում, մղում ոչ-լաւ արարքների: Նրա կարծիքով, երիտասարդ սերնդի լաւագոյն ապագան Հայաստանն է, որտեղ ապահով ապրելու, զարգանալու բոլոր հնարաւորութիւնները կան: Այլ համայնքների մէջ նպատակ պէտք է դնել երիտասարդութեանն աշխատանքով ապահովելու, նրան դէպի զարգացման ուղի ցոյց տալու, ընկերային եւ ազգային լաւագոյն ապագայի համար պայքարող ուժերի մէջ ձուլելու, որոնց մէջ երիտասարդութիւնն ունի իր ակնառու տեղն ու գործուն դերը: Այս քայլերը կարող են ներկայ պայմանների մէջ օգնել, դառնալ երաշխիք՝ կանխելու երիտասարդութեան յարաճուն վարանումները, սայթաքումներն ու ուղեկորոյս վիճակը եւ նրան տալու հասարակական ու ազգային ճիշդ կողմորոշում եւ ուղեգիծ:

Լինելով լրագրող եւ երկարամեայ խմբագրապետ՝ նրան չէր կարող չուզել հայկական մամուլի վիճակը Սփիւռքում եւ յատկապէս լիբանանահայ մամուլի վիճակն ու գնալով նուազող ընթերցողների թիւը: Նա ցաւով ու վրդովմունքով շեշտում է, որ շատերը պատճառաբանելով ժամանակի սղութիւնը, ընտանիքում հայերէն կարդացողների պակասը, գերադասելով կարդալ օտար մամուլ, չեն բաժանորդագրւում եւ չեն կարդում հայկական մամուլ: Միւս կողմից, չկան հովանաւորներ, բարերարներ, մամուլը գնալով դառնում է առեւտրային, միաժամանակ, ընթերցողների պակասը հարցականի տակ են դնում թերթերի տպագրութեան գործը: Ակնյայտ է, որ հատուածային, ոչհամահայկական կարծիքի ձեւաւորմանը չեն նպաստում նաեւ միայն իր «Իւղով տապակուելու» ելած թերթերը: «Մամուլը ազգապահպանումի գործին ճիշդ նպաստելու համար, պէտք է ունենայ իրապաշտ ուղղութիւն, լրջօրէն հաշուի առնել մեր երիտասարդութեան մտայնութիւնը, ճաշակը, ձգտումները, պահանջները եւ ըստ այնմ բարձրացնել իր բովանդակութիւնն ու մօտեցումի մակարդակը»: Միանշանակ ճիշդ էր այն պնդումը, որ մեծ է հայ մամուլի դերը Սփիւռքում հայապահպանութեան, ազգային արժեհամակարգի պահպանման, մայրենիի տարածման, հայ մշակոյթի ու գրականութեան զարգացման գործում:

Յովհաննես Աղապաշեանն իր շատ հրապարակումներում մեծարում, շնորհակալ է լինում նաեւ արաբ ժողովրդից, այն երկրներից, որոնք իրենց դնէրը բացեցին եւ տանիք ու աշխատանք տուեցին թուրքական եաթաղանից մազապուրծ, ծոււտուած հայ ժողովրդի մի հատուածին: Պատերազմը, տնտեսական դժուարութիւնները, ոճրագործութիւններն առաւել եղբայրացրին արաբ եւ հայ ժողովուրդներին: Նրանք ունեին ազատութեան, հոգեկան վեհութեան, նուիրումի եւ խիզախութեան նոյն պատկերացումներն ու ձգտումները: Արաբական աշխարհում ապաստանած հայ ժողովրդի բեկորները արաբների հետ միասնաբար կրեցին ե՛ւ դժուարութիւնների բեռը, ե՛ւ միասնաբար նշեցին յաղթանակներ, տօնեցին եւ զգացին անկախութեան բերկրանքը, արժեւորեցին համատարած գրագիտութեան հասնելու, մշակոյթը զարգացնելու արդիւնքները, նրանք համատեղ կառուցեցին իրենց նոր հայրենիքը:

Շար. Էջ 06

Մշակութային Արձագանգ

Լեհերենով Հրատարակուած Է՝ «1915-1923 Թուականներու Հայոց Ցեղասպանութիւնը՝ Մակի 1948 Թուականի Համաձայնագրի Լոյսին Տակ» Գիրքը

Դոկտ. ԱՐԱ ՍԱՅԵՂ

Օր մը, թերթերուն մէջ կարդացի, որ բոլոր թուրք ոճրագործները ազատ կ'արձակուին: Ես ցնցուած էի: Ազգ մը սպանուեցաւ, իսկ յանցագործները ազատ արձակուեցան: Ռաֆայէլ Լեմբին

Վարչաւայի ՀՀ դեսպանատան մէջ յունիսի 11 ին, տեղի ունեցաւ միջազգային իրաւագետ՝ Ալֆրէտ տէ Զայասի հեղինակութեամբ «The Genocide Against The Armenians 1915-1923 And The Relevance of the 1948 Genocide Convention» գիրքի լեհերէն թարգմանութեան շնորհանդէսը: Անգլերէն բնագրին թարգմանութիւնը կատարած է լեհ նախկին դիւանագետ, Զրաքովի համալսարանի իրաւիրետալ դասախօս դոկտ. Էւա Սաւկիւիչ-Մանսերիլնը (Ewa Sałkiewicz-Munierlyn):

Լեհաստանի մէջ ՀՀ դեսպան՝ Սամուէլ Մկրտչեանը իր խօսքին մէջ, բարձր գնահատեց այս պիտանի նախաձեռնութիւնը, որ կը միտի Հայոց ցեղասպանութեան ճշմարտութեան՝ հանրաճանաչութիւնը, իրազեկութեան մակարդակի բարձրացումը եւ լեհախօս հասարակութիւններու մէջ լայնօրէն տարածելու նպատակը: Նման ողջունելի նախաձեռնութիւններ անպայմանօրէն իրենց լուրջ դերակատարութիւնը ունին, հայոց ցեղասպանութեան նման անմարդկային ոճրագործութիւնները կանխարգիլելու հրամայականին, որ անյետաձգելի անհրաժեշտութիւն մըն է:

Միջոցառումին կը մասնակցէին

լեհաստանի մէջ Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ միակ հոգեւոր հովիւ Տ. Տարօն վրդ. Դուլիկեանը, ինչպէս նաև լեհահայ համայնքի շարք մը ներկայացուցիչներ: Շնորհանդէսի աւարտին մասնակիցները իրատարակուած գիրքէն օրինակներ ստացան, թարգմանչուհիին կողմէն մակագրուած: Սոյն գիրքի իրատարակութեան ծախսերը ստանձնելու համար երախտագիտութեան խօսք կարելի է ուղղել՝ Լեհաստանի ՀՀ դեսպանութեան եւ Նոյնինքն թարգմանչուհի դոկտ. Էւային: Դիւանագիտական զանազան առաքելութիւններ ստանձնած դիւանագիտուհին 1982-1984 թուականներուն, ժընեւի՝ ՄԱԿի մարդու իրաւունքներու վերաբերող հարցերով գրասենեակի մէջ մտերիմ գործընկերը եղած է փրօֆ. Ալֆրէտ տէ Զայասի: Թարգմանչուհին 1990 թուին, լեհաստանի Զրաքով քաղաքի Եակելոնեան դարաւոր համալսարանէն ստացած իրաւաբանական գիտութիւններու դոկտորականէն ետք 1991 թուականէն մինչեւ հոկտեմբեր 2018 թուական ունեցած է դիւանագիտական հարուստ փորձառութիւն՝ Լեհաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ, 1993-1994 եղած է Հռոմի լեհական դեսպանատան մէջ հիւպատոսական կցորդ, ապա Նոյն պաշտօնով 1995-1999 եղած է Ուաշինկթընի լեհական դեսպանատան մէջ: Բազմիցս կարճ ժամկետներով դիտորդ եղած է ԵԱՀԿ կազմին մէջ, որոշ եւրոպական երկիրներու խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրութիւններու ընթացքին, ինչպէս՝ Ուքրաինոյ, Ռուսիոյ, Սլովակիոյ, Պելառուսիոյ մէջ: 2001-2005 թուականներուն եղած է մարդու իրաւունքներու դիտորդ Մակեդոնիայի, Պոսնիա-Հերցեգովինայի մէջ, երկար տարիներէ հրաւիրեալ դասախօս Է Զրաքովի Համալսարանի միջազգային իրաւունքի եւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու թեմաներով, իբրեւ հրաւիրեալ դասախօս ելոյթներ ունեցած է նաեւ Եւրոպայի զանազան երկիրներու մէջ: Մասնակցած է Երեւանի մէջ 22-23 Նոյեմբեր 2016 թուին ՀՀ ԳԱԱ կողմէ կազմակերպուած «Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ հատուցման հիմնախնդիրը» գիտաժողովին, սիւլօ ունենալով՝ «Հայոց ցեղասպանութեան վնասներու հատուցման հարցի քննարկումը միջազգային

իրաւունքի չափորոշիչներու հիման վրայ»:

Անոր գլխաւոր մասնագիտութիւնն է ցեղասպանութեան իրաւական հարցերը, իրեական ծագումով լեհ իրաւագետ Ռաֆայէլ Լեմբինի հեղինակութեամբ մշակուած՝ ցեղասպանութիւնները կանխարգիլող համաձայնագրի մանրամասնութիւնները ելն: Այս համաձայնագրի պարունակը յատուկ իմաստ փոխանցած է թարգմանչուհիին համար երբ ժընեւի մէջ մօտէն համագործակցելու առիթը ունեցած է միջազգային հանրաճանաչ իրաւագետ Ալֆրէտ տէ Զայասի հետ, մինչ վերջինս 1981 թուականէն ի վեր երկար տարիներու իր ծառայութեամբ հանրաճանաչ է որպէս ՄԱԿ-ի մարդու իրաւունքներու գերագոյն յանձնակատարի գրասենեակի եւ միջնորդագրերու ղեկավար եւ աւագ իրաւաբան: Պարտք է յիշել, որ Տէ Զայաս ծնած է Գուկայի մէջ 31.Մայիս.1947 ին, իրաւաբանական իր դոկտորականը ստացած է Հարվըրտի համալսարանէն, ապա ժամանակակից պատմութեան փիլիսոփայութեան դոկտորականի կոչումը՝ Գերմանիոյ Göttingen-ի համալսարանէն, ունի հայոց ցեղասպանութեան նուիրում զանազան լուրջ իրաւական ուսումնասիրութիւններ: Նոյն այս գիրքին պարագային, Տէ Զայաս իր հեղինակային իրաւունքի անվճար հաւանութիւնը յայտնած է վերոյիշեալ վերնագրի թարգմանութեան համար եւ թարգմանչուհիին հետ միասնաբար շնորհակալութիւն յայտնած են Լեհաստանի մէջ ՀՀ դեսպան՝ Սամուէլ Մկրտչեանին այս գիրքի լեհերէն իրատարակութեան համար (էջ 17): Ուստի պատահական չէ, որ դոկտ. Էւան ընտրած է «1915-1923 թուականներու Հայոց ցեղասպանութիւնը՝ ՄԱԿի 1948 թուականի համաձայնագրի լոյսին տակ» վերնագրի թարգմանութիւնը: Յստակ է որ ՄԱԿի 12. դեկտեմբեր.1948 թուի իրաւական

միջազգային համաձայնագիրը իր ընդարձակումներով եւ վերամշակումներով, ցեղասպանութիւնը կը հիմնաւորէ որպէս մտադրուած եւ համակարգուած ոչնչացումի միջազգային յանցագործութիւն, կը միտի նաեւ պաշտպանելու մարդու իրաւունքները, արմատախիլ ընելու ազգային, ցեղային եւ կրօնական փոքրամասնութիւններու խտրականութիւնները:

Իսկ Հայոց ցեղասպանութեան համար այս փաստաթուղթը կը կարելոյ թուրքիոյ պատասխանատուութիւնն ու կը շեշտէ անվերականգնելի կորուստներու փոխհատուցման կիրառութեան անհրաժեշտութիւնը՝ թուրքիոյ վարած հայոց ցեղասպանութեան ուրացումի, անտարբերութեան ու ժխտողականութեան դէմ, մասնաւոր փորձելով հերքել անհերքելի: Ուստի այս առումով մեզի համար ոչ միայն հետաքրքրութիւն ներշնչող այլ առանձնակի դերակատարութիւն ունեցող փաստաթուղթ է, իմաստանալու հրաւեր է ցեղասպանութեան յանցագործութեան ուղղութեամբ միջազգային իրաւունքի եւ հատուցումի տեսանկիւնէն:

Փոքր չափի այս գիրքը իր 127 էջերով խորագրուած է 12 կարճ մասերով: Կողքին վրայ կը կարդանք հայոց ցեղասպանութեան մատնանշող Ռ. Լեմբինի դառնաշունչ վերոյիշեալ խօսքը: Գիրքի 7րդ էջին վրայ նշում մը կայ հետեւեալ բովանդակութեամբ, «Այս իրաւական կարծիքը հիմնաւորուած է՝ Ա) Պրիւքէլի մէջ ՀՀԴ Եւրոպայի Հայ դատի գրասենեակի (EAFJD)ի կողմէ հայոց ցեղասպանութեան 90 ամեակի առիթով իրատարակութեան վրայ, որուն օրինակները բոլոր ներկայներուն բաժնուեցան Երեւանի մէջ 20-21 ապրիլ 2005 թուին կայացած ցեղասպանութեան եւ մարդու իրաւունքներու՝ «Հաստատուած յանցագործութիւն, հաստատուած մարտահրաւեր» գիտաժողովին: Բ) Հայոց ցեղասպանութեան 95 ամեակի առիթով վերամշակուած իրատարակութեան վրայ, որ անգլերէնով իրատարակուած է Պէյրութի Հայկազեան համալսարանի կողմէ փետրուար 2010 թուին (<http://www.armeniangenocidereparations.info/wp-content/uploads/2014/09/DeZayas-ARMENIANGENOCIDE.pdf>):

Շար. էջ 05

Մշակութային Արձագանգ

Լեհերենով Հրատարակուած Է՝ «1915-1923 Թուականներու Հայոց Ցեղասպանութիւնը՝ Մակի 1948 Թուականի Համաձայնագրի Լոյսին Տակ» Գիրքը

Սկիզբը Էջ 04

Այս տարբերակը կը պարունակէ լրացուցիչ տեղեկութիւններ եւ թարմացումներ, որոնք հիմնականօրէն կ'արտացոլեն ՄԱԿ-ի չափորոշիչներու բարեփոխութիւնները, բացի վերը նշուած կայքէն, սոյն գիրքին pdf տարբերակը տեղադրուած է նաեւ ՀՀ ԱԳՆ-ի կայքին վրայ (<https://www.mfa.am/filemanager/Statics/ARMENIANGENOCIDE.pdf>):

Գիրքի յաջորդ մասերուն մէջ կը կարդանք՝ 2005 թուի ապրիլին գրուած փաստաբաններու միջազգային յանձնաժողովի աւագ իրաւական խորհրդատու՝ Ֆետերիքո Անտրէ Կուզմանի խօսքի թարգմանութիւնը, ապա թարգմանիչի խօսքի բաժնին մէջ թարգմանչուիին կը խտացնէ լեհերէն այս տարբերակի մասին իր միտքերը:

Գիրքին յաջորդ մասերու վերնագիրներէն կարելի է յիշել՝ ցեղասպանութեան յանցագործութեան պատիժն ու միջազգային իրաւունքը, միջազգային եւ կենցաղային մեղադրանքները, ցեղասպանութեան յանցագործութեան շարունակութիւնը, յուշարձաններու ոչնչացումը, պետական իրաւաւորութիւնը, ցեղասպանութեան զոհերու ցեղային գտումներ:

րու, զոհերու փոխհատուցումը եւլն.:

Գիրքի շնորհանդեսի առիթով թարգմանչուիին հետ հեռակայ հարցազրոյց մը ունեցայ, վերը յիշուած լուսաբանութիւններու կողքին կը ներկայացնեմ նաեւ կարեւորագոյն պատասխաններու ամփոփումի թարգմանութիւնը, ուր թարգմանչուիին բաղդատական մը կ'ընէ ըսելով՝ «Ինչպէս Հայաստանն ու հայ ժողովուրդը ունին իրենց քսաներորդ դարու առաջին հայոց ցեղասպանութեան չսպիացող վերքը, լեհերն ալ ունին Զաթիսի ողբերգութիւնը (Զաթիսի դաժան սպանողը լեհ ժողովուրդի համար վայրագ այն ողբերգութիւնն է, երբ երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ընթացքին 1940 թուականի ապրիլ-մայիս ամիսներուն Զաթիսի անտառներուն մէջ լեհական բանակի շուրջ 22 հազար ռազմագերիներ, սպաներ գնդակահարուեցան եւ լեհ մտաւորականութիւն մը եկեղեցիներու գանգուածային բնաջնջումի, այս անմարդկային ողբերգութիւնը իրագործուած է ԽՍՀՄ Ներքին գործերու ժողովրդական յանձնակատարի (NKVD) կողմէ: ԱՍ):

Ան կը շարունակէ ըսելով՝ «2016 թուին իմ Հայաստան այցելութենէս

վերջ կրնամ հաստատել որ, Հայաստանը հպարտանալու երկիր է, որուն ժողովուրդը հաւատարիմ է եւ չի մոռնար իր իսկական բարեկամները, չի մոռնար նաեւ իր վիրաւորանքներն ու վիշտերը, այդ պատճառով մենք իրար աւելի լաւ կրնանք հասկնալ եւ համակրիլ... շատ կը փափաքիմ հայոց ցեղասպանութեան նուիրուած իրաւական նոր վերնագիրներ թարգմանել»:

Այս տարի լոյս տեսան նաեւ Էւա Սաուքեվիչ-Մանսերիւնի հեղինակութեամբ երկու նոր գիրք՝ «Միջազգային արդարադատութեան դատարանի մէջ ժամանակաւոր խափանման միջոցներու նախորդող ընթացակարգը» եւ «Ամէն փայլող բան ոսկի չէ, քուլիսներու ետին դիւանագիտութիւնը Վատիկանի մէջ» վերնագիրներով:

Կարելի է յուշել որ՝ սոյն տարուայ սկիզբը ֆրանսահայ Միքայէլ Նշանեանի հեղինակութեամբ լեհերէնի թարգմանուած «Բնաջնջել Հայերը – Ցեղասպանութեան պատմութիւն» պատմագիտական գիրքի եւ Հրայր Մաղաքեանի լեզուաճանաչողական-քննական «1915 թուի հայ-թրքական հակամարտութիւնը

ըստ XXI դարու ֆրանսալեզու եւ ռուսալեզու (էլէկտրոնային) լրատուամիջոցներու - Ընտրուած հիմնախնդիրներ» վերնագրով շահեկան լեհերէն գիրքերու կողքին վերոյիշեալ նոր հրատարակութիւնը կը հարստացնէ Լեհաստանի մէջ հայոց ցեղասպանութեան գրականութիւնը, այն տարբերութեամբ որ ՄԱԿի մարդու իրաւունքներու վերաբերեալ այս միջազգային փաստաթուղթի լեհերէնով նոր վերնագիրը՝ «1915-1923 թուականներու Հայոց ցեղասպանութիւնը՝ ՄԱԿի 1948 թուականի համաձայնագրի լոյսին տակ» խորիմաստ քայլ մըն է, անձայն կոչ մը եւ իրաւական յանձնառութեան հրաւերի նշանակ մը, որ թարգմանուած է լեհ փորձառու դիւանագիտուիի մը կողմէ: Երախտապարտ նախածեռնութիւն մըն է վերարտադրելու եւ վերակենդանացնելու հայոց ցեղասպանութեան հիմնախնդիրը ընտրելով իրաւական եւ հատուցման գործընթացի արդարադատութեան քննարկումներու ծանրակշիռ բնագաւառները, միաւորելով զանոնք պատմագիտական ուսումնասիրութիւններու հարկաւոր ոլորտին:

Նոր Հրատարակութիւններ

Պատրաստեց ԳԵՈՐԳ ՆԱԹԱԼԻ (ԵԱԶԸՃԵԱՆ)

– Անթառամեան Ռիչըրտ, «Հաւատքի միջնորդներ, կայսրութեան միջնորդներ. Հայերը եւ Օսմանեան կայսրութեան բարենորոգութեանց քաղաքականութիւնը», Սթանֆորտի համալսարանի հրատարակչութիւն, Գալիֆորնիա – ԱՄՆ, 2021, 224 էջ (անգլերէն):

– Բաղդասարեան Էդիկ, «Հայ մասնութեան պատմութիւն», Ա. Բ. եւ Գ. հատորներ, հրատարակիչ՝ Հայկական ուսումնասիրութիւնների կենտրոն, Թորոնթօ, 2021, համապատասխանաբար՝ 422, 444 եւ 458 էջ: Հրատարակութիւնները լոյս տեսած են հեղինակին «Գաղտնիութեան շարք» մատենաշարով իբրեւ շարքի Ը., Թ. եւ Ժ. հատորները:

– Լալայեան Վահրամ, «Գրիգոր Նարեկացու «Մատենա ողբերգութեան» երկի խորհրդաբանական ընկալումները ԺԳ.-ԺԸ. դդ.-ում», խմբագիր՝ Ամալիա Գրիգորեան,

«Անտարես» հրատարակչութիւն, Երեւան, 2021 (յառաջաբան, երկու գլուխ, վերջաբան, օգտագործուած աղբիւրներու ցանկ): Հատորը Արցախեան վերջին պատերազմի նահատակ հեղինակի թեկնածուական ատենախօսութիւնն է: Հրատարակուած է Հայկական ուսումնասիրութեանց ընկերակցութեան (SAS, ԱՄՆ) հովանաւորութեամբ:

– Խեմէան Էսթեր, «Տաւուշի բանահիւսական ժառանգութիւնը», ՀՀ ԳԱԱ հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի հրատարակչութիւն, Երեւան, 2020, 232 էջ (ներածութիւն, երեք գլուխներ, հայերէն, ռուսերէն եւ անգլերէն ամփոփումներ, օգտագործուած սկզբնաղբիւրներու եւ գրականութեան ցանկեր, յանելուած՝ աղիւսակներով ու այլ նկարներով):

– Կիւրեղեան Ժան-Վարուժան,

«Հայկական պատմական հայրենիքը Թուրքիոյ մէջ», «Հարմաթան» հրատարակչութիւն, Փարիզ, դեկտեմբեր 2020, 238 էջ (13,5 x 21,5 սմ.) (հայոց հայրենիքի գրաւեալ տարածքներու պատմա-ճարտարապետական յուշարձանները՝ 300 սել-ճերմակ եւ գունաւոր լուսանկարներով) (ֆրանսերէն):

– «Համահաւաք ատենագրութիւններ Թուրքիոյ հայոց Ազգային երսփոխանական ժողովի համագումար Ազգային ժողովի եւ Համազգային խորհուրդի (1919-1922)», Ա. եւ Բ. հատորներ, խմբագրեց, ծանօթագրեց եւ ընդարձակ ներածականը հեղինակեց Վաչէ Ղազարեան, «Մայրենի» հրատարակչութիւն, Փորթսմաութ – Ա. Մ. Ն., 2021, միասնական համարակալումով 1xv + 1432 էջ (կոթողային աշխատանք մը. բազմահարկ ծանօթագրութիւններ, Բ. հատորը բաղկացած է 223 յանելուած-փաստաթուղթ եւ օտար բառերու, Ազգային երեսփոխանական ժողովի, Ազգային ժողովի եւ Համազգային խորհուրդի, Ազգային երեսփ. ժողովի

օրակարգերու, անձնանուններու եւ տեղանուններու ցանկեր եւ օգտագործուած աղբիւրներու մասնակի ցանկէ): Հատորները առայժմ տպագիր չեն, այլ կազմուած են էլէկտրոնային տարբերակով:

– Յակոբեան Թադէոս, «Պատմական Հայաստանի քաղաքները», գլխաւոր խմբագիր՝ Վահագն Գարագաշեան, խմբագիրներ՝ Յարութ Պերպերեան եւ Նորա Բարսեղեան, հրատարակիչ՝ «Հորիզոն» շաբաթաթերթ, տպագրութիւն TLC Global-ի, Մոնրէալ, 2021, 269 էջ (Հայաստանի արեւմտեան հատուածի ու Պարսկահայքի 72 քաղաքներու եւ աւաններու տեղագրութիւնը, անոնց առնչուած պատմական իրադարձութիւնները, քաղաքի կենսապայմանները եւ այլն, Հայկա-կան Բարձրաւանդակի քարտէսը): 1987-ին Երեւանի մէջ արեւելահայերէն, աբեղեանական ուղղագրութեամբ լոյս տեսած գիրքի արեւմտահայերէնի, դասական ուղղագրութեան վերածուած տարբերակն է: Հրատարակութեան մեկնասն է Մոնրէալի Հայ կեդրոնի Տարեցներու միութիւնը: **Շար. Էջ 08**

Ազգային, Ապագային Կամ Գերազգային

ԲԱԳՐԱՏ ԷՍՂՈՒԳԵԱՆ

1789-ի Ֆրանսական մեծ յեղափոխութենէ ետք արար աշխարհ մէկ կողմ շարտեց յեղափոխութեան հիմնը դարձած կարգախօսը եւ սկսաւ փառաբանել ազգային կոչուած իբրեւ թէ սրբութիւնը: Մինչդէռ յեղափոխութեան ոգին կ'արտացոլուէր «Ազատութիւն, հաւասարութիւն եւ արդարութիւն» կարգախօսով: Յեղափոխութիւնը

վերջ տուաւ աւատապետական փառքերով եւ տարանջատուած մենատիրութիւններու: Անոնց տեղ կազմուեցան ազգային պետութիւններ եւ նոյնիսկ շատ անգամ հանրապետութիւններ: Ապա այդ ընթացքին մէջ է որ աճեցաւ մարդկային մտքի ամենաթունաւոր գաղափարներէն մէկը՝ ազգայնականութիւնը: Առանց շատ ուշանալու ան ունեցաւ նաեւ իր թագ ու պսակը, որ կը կոչուի ցեղապաշտութիւն կամ աւելի տարածուն համաշխարհային տերմինով՝ ռասիզմ: Շատեր միամիտօրէն կը կարծեն թէ ազգային կամ ազգայնական կոչումները կու գան բացատրելու իր ազգը սիրելու երեւոյթը: Սա մեր ժամանակներու մեծագոյն սուտն է, որովհետեւ ազգայինը կը սնանի ուրիշ ազգերու հանդէպ նախատինք եւ ատելութիւնով: Ազգայինը կը ձգտի ինք ու իր պատկանած ազգը վեր դասելու տիմար մարմաջին: Այդ մարմաջով հետզհետէ կ'աճեցնէ թշնամութիւն եւ նողկանք ուրիշներու հանդէպ: Ի վերջոյ ընդունելու ենք թէ ազգասիրութիւն կոչուածը

պարտաւոր է մարդասէր ըլլալու: Այս հաստատումները յարատեւ օրակարգ մը կը կազմեն մեր դիմաց: Իսկ երբեմն դէպքերու զարգացումը անոր կը շնորհէ գերազանց այժմեականութիւն: Աֆղանստանի մէջ պատահածները ոչ թէ աֆղան ժողովուրդի յետամնացութեան, այլ այդ երկիրը յետամնացութեան դատապարտելէ յոյսեր ակնկալողներու չար արարքն է:

Ափսոսանքով կը նկատենք թէ կան մարդիկ որոնք զարմանքի կը մատնուին հայ թերթի մը էջերուն վրայ Աֆղանստանի զարգացումներուն այսքան լայն արծարծւելուն: Իրենց միամտութեան ամենահետաքրքրական դրսեւորումը կը յայտնուի «Մեզի հետ ի՞նչ կամ ունի որ» զարմանքի շեշտադրութիւնով: Վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ: Որո՞ւ եւ ի՞նչ եղանակով պատմեմ թէ երկրագունդը բոլորիս տունն է եւ այդ տան որեւէ մէկ անկիւնի փորձանքը իր բնական հետեւանքները կ'ունենայ մեր առօրեային վրայ ալ: Մանաւանդ որ սեփական երկրի իբրեւ թէ անվտանգութիւնը ապահովողները ուղղակիօրէն մեղաւորներն են այլ երկիրներու մէջ գործուած չարիքներուն:

Հասկնալի է, մարդիկ չեն ուզեր իրենցմէ այդքան հեռու կատարուած չարիքներու մեղքը ստանձնել: Բայց իրողութիւնը կը մնայ անփոփոխ: Աֆղանստանի այս օրը 20 տարի առաջ ծրագրուեցաւ ԱՄՆ-ի պաշտպանութեան նախարարութեան հնգանկիւն շէնքի նկուղային նրբանցքներուն մէջ: Ուրեմն իւրաքանչիւրս ունինք մեր պախաճանատուութեան բաժինը: Այլ խօսքով բոլորս ձեռով մը պարտական ենք անելի մատնուած աֆղան կանանց հանդէպ: Պահը անգամ մը եւս զօրակցութիւն կը թելադրէ: Զօրակցութիւն յանուն խղճի ազատութեան: Զօրակցութիւն յանուն «մարդ» կոչումի արդարացման: Հազիւ գերազգային սկզբունքներով կարելի պիտի ըլլայ ոչ միայն ազգային, այլ համամարդկային արժանիքներու վերահաստատումը:

«Ակօս»

Յովհաննէս Աղապաշեան. Մեծանուն Հայը

Սկիզբը Էջ 03

Նա յատկապէս ընդգծում է դպրոցների թուի աւելացումը, ազգային դպրոցների հիմնումը, ինչպէս նաեւ համալսարանների հիմնումը եւ այնտեղ իգական սեռի ուսանողների կրթութեան գործընթացի կազմակերպումը՝ անգամ հետ չմնալով ԱՄՆ-ից: Ինչպէս կ'ասէր Աղապաշեանը, Սփիւռքը կարելի չէ հակադրել Հայաստանին: Աղապաշեանի տարբեր առիթներով արտասանած ճառերը, յոբելեաններին նուիրուած զեկուցումները լի են ազգասիրութեան եւ հայրենասիրութեան լոյսով, հայապահպանութեան, արաբ ժողովրդի հետ բարեկամութեան ոգով, լիբանանեան համայնքին տուած բարձր գնահատականներով, հայ գրականութեան մեծերին ըստ արժանւոյն գնահատելու ձգտումով: Նրա յօդուածների մի շարքն էլ նուիրուած է Հայաստանեանց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցուն, որի կեդրոնը Սուրբ Էջմիածինն է: Նա ճշգրտօրէն բնութագրել է հայ եկեղեցու եւ յատկապէս Էջմիածնի տեղն ու դերը հայապահպանութեան գործում. պետականութիւնից զուրկ եւ անտիրական հայ ժողովուրդն իր փրկութիւնը տեսել է Էջմիածնի շուրջ համախմբման մէջ՝ այն համարելով իր գոյութեան միակ կռուանը: Նրանք կարողացան դիմակայել Շահ Աբասին, ով յանդգնում էր Էջմիածինը տեղափոխել Պարսկաստան: Էջմիածնի վերացումը հայ ժողովրդի համար այդ ժամանակներում կը նշանակէր հաւատքի կորստից աւելի՝ ազգային գոյութեան կորուստ: Աղապաշեանն անասելի խնամքով ու գորովանքով է նկարագրում իր մուտքը Էջմիածին, թէ ինչպէս անմիջապէս աչքերին է զարկել զանգակատունը, ապա մինչ սովետական կարգերի հաստատումը միակ կրօնական բարձրագոյն ուսումնական հաստատութեան շէնքը՝ Գեորգեան ճեմարանը եւ տեսել է բակում տեղադրուած՝ տուեալ ժամանակի հայ քաղաքական մտքի ամենալուսաւոր դէմքի՝ Անաստաս Միկոյեանի արձանը: Նրան շատ տպաւորել են յաւիտենական քուն մտած մեր տաղանդաշատ Հայրապետների գերեզմանները՝ եկեղեցու բակում ամփոփուած եւ ծածկուած մարմարէ վերմակներով՝ Ներսէս Աշտարակեցի, Խրիմեան Հայրիկ... Նա նշում է, որ տպաւորիչ էր Տաճարը, որի որմերն ու պատերը գեղազարդուած էին Նաղաշ Յովնաթանի վրձնով, խորանի առաջամասի մարմարի վրայ գծած էին սրբերի նկարները՝ իրենց գոյների ամբողջ ուժգնութեամբ: Նա նաեւ խցում տեսել է մատուցներ, զարդեր, թագեր, շուրջառններ, Յիսուսի խաչափայտեայ փշրանքը, գաւազաններ, որոնք հետագայում յաւուր պատշաճի պէտք է տեղ գտնէին Էջմիածնի թանգարանում:

Հիացած ներկայացնում է իմաստուն Վեհափառի ընդունելութիւնը: Իրեն եւ իր ընկերներին վեհարանում ըն - դունելիս՝ Վեհափառը խօսել է հայերի միասնութեան եւ Հայրենիքի շուրջ համախմբման մասին: Վեհափառը յատուկ շեշտել է, որ «եկեղեցին հայ ժողովրդի ծառան է»:

Հեղինակը թախիծով է յիշում Կոմիտաս Վարդապետի դաշնամուրի մասին, որ այդպէս էլ դարձել է Էջմիածնական մասունք՝ այլեւս երբեք չհնչեցնելով տարաբախտ վարդապետի սրտի ձայնը: Յովհաննէս Աղապաշեանն այնքան հիւզեղ լեզուով, պատկերների առատութեամբ եւ սիրով է նկարագրում իր Հայրենիքը, Էջմիածինը, որ տարագիր հայերը ընթերցելիս անգամ սիրահարուում էին իրենց Հայրենիքին եւ փափաքում գէթ մէկ անգամ այցելել Հայաստան:

Գրքի իւրաքանչիւր Էջից վեր է յառնում իր ժողովրդին անպարագիծ սիրով սիրող անձնաւորութեան՝ նուիրեալ Հայի կերպարը: Նրա բազմակողմանի վերլուծական մտքի շողարձակումները, խորաթափանց դիտողականութեան վառ արտայայտութիւնները լոյս են սփռում ոչ միայն հիմնահարցի, իր կողմից առաջադրուած խնդրի վրայ, այլ մարդկային պայծառ Էութեան, լուսաւոր կերպարի ու վառ անհատականութեան վրայ:

Նա իր ամբողջ կեանքը նուիրել է իր ժողովրդին, Նրա պատմութեանը, դեգերումներին, ստեղծագործել է, յաճախ գիտական վերլուծութիւն կատարել՝ կապելով Հայրենիքն ու Սփիւռքը միմեանց:

Յ. Աղապաշեանը թողել է հսկայական գրական ժառանգութիւն եւ ի հարկէ, ժառանգներ, որոնց փայլուն ներկայացուցիչը Պարոյրն է: Այսօր էլ գործող լրագրող ու տաղանդաշատ հայագետ Պարոյր Աղապաշեանի հզօր խօսքին, վերլուծական մտքին շատերս ենք սպասում:

Ուսումնասիրելով Յովհաննէս Աղապաշեանի գիրքը, հիանալով Նրա հարցադրումների, բարձրացուած հիմնախնդիրների խորութեան ու այժմեականութեան վրայ, ամբողջովին միանում եմ գրքի առաջաբանում՝ «Զօն»-ում, Պարոյր Աղապաշեանի տուած գնահատականին առ այն, որ ազգաշունչ ու հայրենապաշտ մեծ Մարդ եւ մեծ Հայ էր ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՂՊԱՇԵԱՆԸ, «Ով իր գիտակցական ամ - բողջ կեանքի ընթացքին դարձաւ դրօշակակիրը իր ազգային-գաղափարական հաւատամքին, անսակարկ օրէն եւ անտեղիտալիօրէն ծառայելով, արտադրելով, գաղափարախօսելով, ստեղծագործելով, թարգմանելով, երգիծագրելով ու հրապարակագրելով, իր ազգային առաքելութեանը հաւատարիմ՝ արդիւնաշատ գործընթացով մը»: Արդիական են աղապաշեանական բանաձեւումները, համահունչ մեր ժամանակներին: Հաշուի առնելով Նրանց հարցադրումները՝ գործենք խելամտօրէն, լինենք լաւատես ու հաւատաւոր մեր ժողովրդի իմաստնութեանը եւ ինքնապահպանման ներուժին, փորձութիւններին դիմակայելու եւ վեր յառնելու, զարթօնք ապրելու կարողութեանն ու յաւերժելու վերին հրամանին: Ակնկալենք խաղաղ ու ստեղծագործ օրեր, ճիշդ կողմնորոշում, որոնք պէտք է գան եւ հնարաւորութիւն ընձե - ղեն մեզ՝ ազգովի վերակառուցելու մեր Սուրբ Ոստանը՝ մեր բազմաչարչար ու չքնաղ Հայրենիքը՝ մեր Հայաստանը:

Ապագայապաշտութիւն

ՊԻԱՆՔԱ ՍԱՐԸԱՍԼԱՆ

Կը գոյատեւեն ո՛չ թէ ամենախելացին կամ ամենաուժեղը, այլ՝ փոփոխութեան առաւել յարմարողները:
ՉԱՐԼՁ ՏԱՐՈՒԻՆ

Աշխատանքի եւ ընդհանուր առմամբ կեանքի համար «դրական» ապագայի ուրուագծումը կը կոչուի ապագայապաշտութիւն (futurism), իսկ անոնք, որոնք կ'ընդունին այս տեսակետը կը կոչուին ապագայապաշտ (futurist):

Ապագայապաշտութիւնը ժամանակակից արուեստի ու հասարակական շարժում մըն է, որ ծագած է Իտալիոյ մէջ, 20-րդ դարու սկիզբին (յատկապէս 1909-1920 թուականներու միջեւ): Այս շարժման հիմնական նպատակներն են՝ ամբողջովին մերժել անցեալի գեղագիտական արժեքներն ու աւանդոյթները՝ պնդելով, որ աշխարհի ապագան «արդիականութիւնն» է, երկրները (յատկապէս Իտալիան) արդիականացնելով հեռացնել անցեալի ծանրութենէն եւ «քաղաքացուած քաղաքակրթութիւն», «մեքենայացում» եւ «արագութիւն» հասկացողութիւնները հիմք դարձնել ընկերային կեանքէ ներս:

Ապագայի մասին մեր ընկալումները յաճախ անհանգստացուցիչ կամ բացասական են: Այնուամենայնիւ, ապագայի մասին մեր դիրքորոշումները կրնան փոխուիլ: Մինչ այժմ կ'ըսուէր, որ անոնք, որոնք աւելի առաջ «կը կարդան» կամ կը կանխատեսեն ապագան եւ համապատասխանաբար կը պատրաստուին, երջանիկ եւ յաջող կ'ըլլան: Մինչդէռ ապագայապաշտներ կ'ըսեն, թէ պէտք չէ «համակերպուիլ» ապագայի հետ, այլ կարելի է զայն նախագծել: Մենք կը մտածէինք, որ տեղ մը ապագայ կայ եւ կը փորձէինք այդ մէկը կանխատեսել, եթէ պատրաստուած ըլլանք, յաջող եւ երջանիկ կ'ըլլանք: Բայց եւ այնպէս, ապագայապաշտութեան «ապագայի» սահմանումը այլ է: Նախապէս ապագայի մասին մեր պատկերացումները այնպէս էին, որ մենք «փասիւ» ենք, սակայն այժմ կը գիտակցինք, որ կրնանք «աքթիւ» ըլլալ: Ըստ ապագայապաշտութեան, իրականութեան մէջ այդ «ապագան» մենք կը կառուցենք՝ օգտագործելով գիտելիք, փորձագիտութիւն, բանականութիւն, զգացումներ: Ապագայապաշտութիւնը «դրական ապագայի ուրուագիծ» մըն է, իսկ ապագայապաշտը՝ «դրական ապագան ուրուագծող»:

Այս ուղղութեամբ մենք կը փափաքենք ձեռք բերել իրազեկութիւն եւ անհրաժեշտ միջոցներ: Նախապէս ուժ եւ յաջողութեան կը տիրանային անոնք, որոնք գիտելիքներ ունէին: Այսօր գիտելիքը, տեղեկատուութիւնը հեշտութեամբ հասանելի է բոլորին: Մենք կ'ըսենք, որ մտած ենք սիպերնասիոնի (Արդիւնաբերական գործողութեան կամ առաջադրանքի վերահսկում՝ համակարգիչով տեղեկատուութեան մշակման միջոցաւ) դարաշրջան եւ այստեղեկական նշանակութիւն ունին նոր մօտեցումներ եւ նոր հարթակներ: Այլ խօսքով, մենք տեղեկատուութիւնը կրնանք լաւագոյնս օգտագործել՝ մարդկութեան եւ ընդհանրապէս տիեզերքի համար. ապագայապաշտութիւնը ապագայ հնարաւորութիւններու, տուեալներու եւ այլն, տեղեկատուութեան մը վերածնունդով ուսումնասիրումն ու ծրագրաւորումն է:

Բոլորս այսօր տեղեկատուութիւնը օգտագործելով լաւագոյնը յայտնաբերելու որոնումի մէջ ենք:

Ապագայապաշտութիւնն ալ կը համարուի այս շրջանի ամենաօգտակար փոփոխաւորութիւններէն մին: Ամէն ինչ սրընթաց կը փոխուի, իւրաքանչիւր ասպարէզ, իւրաքանչիւր մասնագիտութիւն կը վերափոխատուորուի: Իրականութեան մէջ փոփոխութիւնը կարելոր չէ, այլ անհրաժեշտութիւն է: Փոփոխութիւնը վիճելի, նախընտրելի փաստ մը չէ: Ամբողջ կեանքը արդէն կառուցուած է «փոփոխութեան» հիման վրայ: Նոյնիսկ ըսելը, որ բան մը չենք ընել, փոփոխութիւն է: Անոնք, որոնք գիտակցաբար կը հետեւին ու կը յարմարին փոփոխութիւններուն, աւելի ազատ են, աւելի հանգիստ, աւելի ինքնավստահ, իսկ միւսները՝ անընդհատ դժուարութիւններու կը հանդիպին: Չփոխուիլ հնարաւոր չէ:

Ապագայապաշտութիւնը տեսակետ եւ մօտեցում է բոլոր իրավիճակներու համար: Ան չի ներկայացնել որեւէ մասնագիտութիւն, սեռ, ազգ կամ կրօն, ան չի կրնար պատկանիլ որոշ անձի, հաստատութեան կամ հասարակութեան: Անոնք, որոնք կը ձգտին մարդկութեան բարօրութեան, համակեցութեան, կրնան կեանքի իւրաքանչիւր երանգը, ընթացքը դիտել՝ ապագայապաշտ մօտեցումով: Իւրաքանչիւր անհատ, ընկերութիւն, հիմնարկ կամ պետութիւն կրնայ կերտել իր ապագան՝ հեռատեսօրէն օգտագործելով իր միտքը, գիտելիքն ու փորձագիտութիւնները, որոշելով իր ապագայ տեսլականը եւ հաշուի առնելով այն իրադարձութիւնները, որոնք կ'ազդեն իր ապագայի վրայ:

Ապագայապաշտները, պարզ խօսքով, կը բացատրեն՝ որպէս «մարդիկ, որոնք կը մտածեն ապագայ բեմագրութիւններու մասին եւ ունին հեռատեսութիւն»: Ապագայապաշտ ըլլալու համար յատուկ ուսում չի պահանջուիր: Ապագայի համար բազմաթիւ բեմագրութիւններ ստեղծելը, երազանքները եւ ապագայի դրական ուրուագծումը բաւական են «ապագայապաշտ» դառնալու համար:

Իրազեկութիւնը կարելոր է լաւ ապագայի համար: Բաշխուած վկայականները կարելոր չեն, ապագային յաջողութեան հասնիլ կարելի չէ այսօրուայ իրողութիւններով: Այդ պարագային կարելի չէ ձեռքբերումներ ունենալ: Յաջողութեամբ արձանագրելու համար անհրաժեշտ է բաց ըլլալ փոփոխութիւններու, զարգացնել տեսլականը եւ միշտ երազել: Կարելոր չէ ձեր ապագայ մասնագիտութիւնը, քանի որ ամէն ինչ կը փոխուի: Իւրաքանչիւր ասպարէզ, իւրաքանչիւր մասնագիտութիւն կը վերափոխատուորուի: Այստեղ կարելորն է՝ հմտութիւնը: Կարելոր է հասկնալ, թէ անհրաժեշտութեան պարագային ինչպէ՞ս պէտք է համարել գիտելիքը, հմտութիւններն ու փորձագիտութիւնները:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

«Ամէն օր ձեր գլուխը բարձին դնելն ու քնելն առաջ յիշեցէք, թէ այդ օրը ի՞նչ ըրած էք ձեր ազգին համար»:

ՇՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

02 2021
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Կրկ Երկ Երք Չրք Հնգ Ուրք Շրք

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ՊԵՐՃՈՒՅԻ ՔԱՅԻԼԵԱՆ
(1914 – 2014)
«Բացառիկ խաչքար»

Խմբագրական Ազդ

ԶԱՐԹՈՆԵ-ի Յատուկ Ցանկունած Նուիրունած Մերթ Գասպար Տերտերեանին

ԶԱՐԹՈՆԵ կը նպատակադրէ յատուկ յանդիման մը նուիրել Հայ Դատի անխոնջ մարտիկ՝ թերթիս աշխատակից եւ բարեկամ, Մերթ Գասպար Տերտերեանին:

Հետեւաբար խմբագրութիւնս կոչ կ'ուղղէ հանգուցեալին գրչի եւ միտքի ընկերներուն, անմեռ յիշատակը յարգողներուն, ինչպէս նաեւ իր վաստակն ու պայքարը գնահատողներուն ընդհանրապէս, այս երեւոյթ հանդիսացող Մեծ Հայուն, մտաւորականին, գրողին, խմբագրին, հրապարակագրին, գաղափարի զինուորին եւ իրաւաբանին նուիրուն գրութիւններ, յուշեր, վկայութիւններ, լուսանկարներ եւ այլ առնչուած նիւթեր դրկեն խմբագրութեանս մինչեւ 20 Սեպտեմբեր 2021-ը, օգտագործելով ել-նամակի հետեւեալ հասցէն. zartonkadl@gmail.com

Կանխապայտ շնորհակալութիւն տոյն կոչին ընդառաջողներուն, իրենց ազնիւ գործակցութեան համար:

Խմբ.

ԴԵՊԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԿԱՆՉՈՒՄ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
Հայրապետական իր պատգամը կը փոխանցէ մեր ժողովուրդին
Նորաշէնի Ս. Վարդանանց Եկեղեցւոյ մէջ
Կիրակի, 5 Սեպտեմբեր 2021-ին

Այս առթիւ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագը պիտի մատուցէ
Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ՝
ԳԵՐՇ. Տ. ԹՈՐԳՈՍ ԵՊՍ. ՏՕՆՈՅԵԱՆ
Սկիզբ Պատարագի ժամը 9:30

Կոչ կ'ուղղենք մեր ժողովուրդի սիրելի զաւակներուն ներկայ
գտնուելու

Սուրբ եւ Անմահ Պատարագին ու լսելու Վեհափառ
Հայրապետին պատգամը:

Դիւան Ազգ. Առաջնորդարանի

ՀԲԸՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՀԲԸՄ ԼԻԲԱՆԱՆԸ, ԴԱՐՄԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՈԼՈՐՏԸ, ԿԸ ՆՊԱՏԱԿԱՐԻԷ ԻՐԱԳՈՐԾԵԼ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄ ՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ:

ԱՅՍ ՈՒՂՈՒԹԵԱՄԲ ԱԼ ՀԲԸՄ ԼԻԲԱՆԱՆԸ ԿԸ ՄԵԿՆԱԿԵ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԵԴՐՈՆԻ ՄԸ ՍՏԵՂԾՄԱՆ, ՄԵՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ԱԶԱԿՏԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ:

EMPLOYMENTHUB.AGBU.ORG.LB

Վահան Թեքեան Միջն. Վարժարան

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պէյրուպի Վահան Թեքեան Միջն. Վարժարանը կարիքը ունի Անգլերէն Լեզուի եւ Գիտական Նիւթերու ուսուցիչ-ուսուցչուհիներու: Նախապայման է, որ թեկնածուները ունենան մասնագիտական որակաւորում, համապատասխանաբար՝ Անգլերէն Լեզուի համար Լեզուի եւ գրականութեան, իսկ Գիտական Նիւթերու պարագային Գիտութեան որակաւորում:

Կը խնդրուի թեկնածուներէն ուղարկել իրենց դիմումներն ու կենսագրական գիծերը (CV), հետեւեալ Ե-Նամակին

info@vahantekeyan.com

Բոլոր դիմումները պիտի քննարկուին խորհրդապահութեամբ:

Մշակութային Արձագանգ

Նոր Հրատարակութիւններ

Սկիզբը Էջ 05

– Յարութիւնեան Սարգիս, Համբարձումեան Հայկ եւ ուրիշներ (կազմողներ), «Ռոստամ Զալ – Հայ-իրանական դիւցազնավէպը», խմբագիրներ՝ Հայկ Համբարձումեան եւ Հայկանուշ Մեսրոպեան, ՀՀ ԳԱԱ հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի հրատարակչութիւն, Երեւան, 2021 (1880-1974 ժամանակաշրջանին Հայկական Լեռնաշխարհի տարբեր վայրերէ գրի առնուած եւ տպագրուած ու անտիպ պատումներու տարբերակներ): Ժողովածուն լոյս տեսած է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի գիտական խորհուրդին որոշումով:

– Ստեփանեան Խաչատուր, «Հայաստանում խորհրդային իշխանութեան հաստատման հիմնահարցը սփիւռքահայ հասարակական-քաղաքական մտքի գնահատմամբ (1920-1930-ական թթ.)», հրատարակութիւն «Խաչիկ Պապիկեան» հրատարակչական հիմնադրամի թիւ 16, տպարան Կաթողիկոսութեան հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Անթիլիաս, 2021:

– Զիլիգայրովա Լենքա, Զուլփիովա Մարքեթա, «Վերջինը կը իրկի՞՞ գիւղը. Պատերազմ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ», «Ունիվերսում» հրատարակչութիւն, Փրակա, 2021 (2020-ի աշնանային հայ-թրքական պատերազմին մասին)

(չեխերէն):

– Փանոսեան Թամար (աշխատասիրեց), «Հայերէն-պարսկերէն-անգլերէն առաձներ եւ ասացուածքներ», խմբագիր՝ Էդիկ Բաղդասարեան, հրատարակիչ՝ Հայկական ուսումնասիրութիւնների կենտրոն, Թորոնթօ, 2021, 194 էջ: Թամար Փանոսեանի աշխատասիրութեամբ եւ Էդիկ Բաղդասարեանի խմբագրութեամբ Թորոնթոյի մէջ 2021-ին անցատաբար լոյս տեսած են նաեւ «Հայերէն-պարսկերէն առաձներ եւ ասացուածքներ» եւ «Հայերէն-անգլերէն առաձներ եւ ասացուածքներ» գիրքերը՝ համապատասխանաբար 142 եւ 118 էջ ծաւալով:

Յետգրութիւն. Նոր հրատարակութեանց նախորդ ցանկին մէջ

իր գիրքին մասին լոյս տեսած հրապարակման առթիւ հետեւեալ գրութիւնն ստացած եմ տիկ. Սեդա Պարսումեան-Տատոյեանէն՝ CORRECTION վերագիրին տակ.

Եթէ գիրք մը անգլերէնով է, պէտք էր դնել խորագիրը անգլերէնով, ապա՝ թարգմանութիւնը, պայմանաւ որ թարգմանողը բաւարար անգլերէն և հայերէն գիտնայ ...

Գիրքիս խորագիրն է.- *Islam in Armenian Literary Culture, Texts, Contexts, Dynamics – Իսլամը հայ գրական մշակոյթին մէջ. Բնագիրներ, հիմնավայրեր, ուժընթաց* ՈՉ ԹԵ անճանաչելի.- Իսլամը հայ գրական մշակոյթին մէջ. բնագիրներ, համաշարադրանքներ, յարաշարժութիւն